

ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА КОМБИНИРАНО ОСИГУРУВАЊЕ НА ТРГОВСКИ ДРУШТВА -БИЗНИС КОМПЛЕТ-

-Пречистен текст-

ОДДЕЛ I ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ

Поим Член 1

(1) Општите услови за осигурување имоти и овие Посебни услови за комбинирано осигурување на трговски друштва – бизнис комплет (во натамошен текст: Услови) се составен дел на договорот за комбинирано осигурување на трговски друштва што договарачот на осигурувањето ќе го склучи со Акционерското друштво за осигурување Еуролинк Скопје (во натамошен текст: осигурувач).

(2) Со договорот за комбинирано осигурување на трговски друштва –бизнис комплет- се обврзува договарачот на осигурувањето да ја плати премијата на осигурувачот, а осигурувачот се обврзува ако дојде до настан кој претставува осигурен случај (ризик) да го плати на осигуреникот или на некое трето лице надоместот, односно договорената сума.

Значење на одделни изрази

Член 2

Одделни изрази употребени во овие Услови го имаат следното значење:

Осигурувач - Акционерско друштво за осигурување Еуролинк Скопје;

Договарач на осигурување - трговско друштво кое склучува договор за осигурување со осигурувачот;

Осигуреник –трговско друштво и трговец поединец чиј имот е осигурен и кому му припаѓаат правата од договорот за осигурување, како и лице од чија што смрт или здобивање со траен инвалидитет зависи исплатата на осигурената сума, односно надоместот;

Трговско друштво – трговско друштво, трговец поединец, подружница организирана од странско трговско друштво или од странски трговец поединец, со седиште на територијата на Република Македонија, регистрирана во трговскиот регистар во согласност со закон, што врши трговска или услужна дејност.

Корисник - лице на кое се врши исплата на надоместот, односно на осигурената сума;

Осигурен случај - (осигурен ризик) настан со оглед на кој се склучува осигурувањето, кој мора да биде иден, неизвесен и независен од вољата на осигуреникот случај, кој има за последица оштетување или уништување на осигурениот имот, финансиска штета, телесна повреда или смрт на трето лице, или на осигурените лица.

Осигурена сума - највисокиот износ на обврската на осигурувачот по полисата за одреден ризик или предмет на осигурување;

Градежен објект - деловна зграда од масивна градба што осигуреникот ја користи за вршење на дејноста за која е регистриран;

Градежен објект (деловна зграда) од масивна градба - градежен објект чии надворешни ѕидови се изградени од камен, печена тула, тешки бетонски блокови, со костур од армиран бетон или челик обложен со огонотпорен материјал, а кровниот покрив е изведен од ќерамиди, етернит, салонит, лим, армиран бетон со изолација;

Опрема и мебел – опрема (механички, електрични, електронски апарати и друго) и

мебел кои осигуреникот ги користи за извршување на дејноста за која е регистриран, освен оние што со овие Услови се исклучени од осигурувањето;

Трето лице - секое лице кои не е страна во договорот за осигурување, односно не е договарач на осигурувањето, осигурувач и осигуреник. Во смисла на овие Услови, не се сметаат за трето лице лицата кои се вработени кај осигуреникот.

Франшиза - износ наведен во полисата или Условите кој се одбива од секоја штета што произлегува од еден штетен настан (учество во штета од страна на осигуреникот);

Тотална штета - штета на имот при која имотот или определен предмет на осигурување е целосно уништен, или пак неговата поправка, доведување во претходна состојба, изнесува повеќе од неговата вредност;

Видови и предмет на осигурување

Член 3

- (1) Со договорот за комбинирано осигурување на трговски друштва, се осигурува:
1. Имотот и залихите на трговска стока на осигуреникот од пожар и други опасности;
 2. Залихите на трговска стока, опрема и мебел од пожар и други опасности, и од ризикот провална кражба и разбојништво;
 3. Стаклото од кршење;
 4. Финансиска загуба поради прекин на работа како последица на пожар и други опасности;
 5. Одговорноста на осигуреникот за штети предизвикани на трети лица;
 6. Вработените кај осигуреникот од последици на несреќен случај –незгода.
- (2) Имот на осигуреникот што е предмет на осигурување од пожар и други опасности (точка 1 на претходниот став) е градежниот објект –деловната зграда, опремата и мебелот, пари и стакло што се наоѓаат во градежниот објект за вршење на дејноста на осигуреникот.
- (3) Со договорот за комбинирано осигурување на трговски друштва, може да се склучи и осигурување на опремата од ризикот кршење според Дополнителните услови за осигурување машини од кршење и од други опасности на осигурувачот.

Осигурени ризици

Член 4

- (1) Имотот, залихите на трговска стока и финансиската загуба поради прекин на работа се осигуруваат од следните ризици: пожар, гром, експлозија, луѓа и град, излевање на вода од инсталации, паѓање на летала, манифестации и демонстрации. Доколку посебно се договори и плати дополнителна премија осигурувањето може да се прошири и од ризиците поплава, порој и високи води, и земјотрес.
- (2) Опремата и мебелот, парите и залхите на трговска стока се осигуруваат од ризикот провална кражба и разбојништво.
- (3) Стакла на врати и прозорци во градежниот објект се осигуруваат од ризикот кршење стакло.
- (4) Вработените кај осигуреникот се осигуруваат од последици на несреќен случај – незгода, и тоа за случај на смрт, траен инвалидитет и трошоци за лекување.

Дејности исклучени од осигурување

Член 5

- (1) Со договорот за комбинирано осигурување на трговски друштва не може да се осигураат следните дејности:
- Било кои дејности на производство
 - Било кои дејности на трговија на големо
 - Трговија на мало со часовници и накит во специјализирани продавници
 - Златари и други продавници на златен накит
 - Трговија на мало со половни стоки во специјализирани продавници
 - Трговија на мало вон продавници, на тезги и пазари
 - Трговија на мало преку пошта и интернет

- Поправка на опрема мобилни телефони за комуникации (исклучена е комбинирана дејност со продажба на опрема за мобилни)
- Фотографски дејности
- Хотели и слични објекти за сместување
- Поправка на електронска и оптичка опрема
- Поправка на машини
- Производство на било кои производи, полупроизводи
- Трговија со горива и нафата и нафтени дериват (бензински пумпи и складови за гориво)
- Сендвичари
- Ресторани и пицерији во кои се готви храна со помош на отворен оган (скара, фурна)
- Козметички салони и салони за убавина
- Дејности на медицински услуги освен ако не е поинаку договорено

Почеток и траење на осигурувањето

Член 6

(1) Осигурувањето започнува во 24,00 часот во оној ден што е означен во полисата како почеток на осигурувањето, ако поинаку не е договорено и престанува во 24,00 часот во оној ден што во полисата е договорен како ден на истек на осигурувањето.

(2) Без оглед на договореното траење на осигурувањето, осигурувањето за одделни предмети престанува:

1) за осигурување на имотот:

- на денот на уништување на предметот на осигурување;
- на денот на целосно уништување на предметот на осигурување од настани кои не се опфатени со осигурувањето;

2) за осигурувањето на вработените лица, за секој одделен осигуреник:

- кога ќе настапи смрт на осигуреникот, или ќе му биде утврден инвалидитет од 100%;
- кога осигуреникот ќе стане деловно неспособен;
- на денот на престан работниот однос.

(3) Во случај на раскинување на договорот за осигурување, осигурувањето престанува во 24 часот на денот кога осигурувачот го примил писменото барање од договарачот за раскинување на договорот.

Пресметка на премијата за осигурување

Член 7

(1) Вкупната премија по полисата е вкупната основна премија зголемена за доплатоци и намалена за попусти.

(2) Ако пресметаната вкупна основна премија е помала од минималната премија за определен вид на покритие, се наплатува минимална премија.

(3) Зголемување на основната премија во висина утврдена со тарифата се пресметува за осигурување на деловни објекти со градежна вредност поголема од просечната како и за деловни објект што претставуваат зголемен ризик.

(4) За осигурувања склучени за пократко траење од една година премијата се пресметува во процент од основната премија во висина утврдена во тарифата на премии.

Позитивен технички резултат

Член 8

(1) Во случај кога осигуреникот нема пријавено ниту една штета во текот на осигурителната година, за следниот период на осигурување добива попуст од 5%.

(2) Овој попуст може да се повтори и во наредните години, така што износот на попустот се зголемува за 5% за секоја година во која не е пријавена штета, но најмногу до 25%. Попустот се пресметува само во случај на континуитет на осигурувањето без оглед

дали во периодот на континуитетот осигуреникот го променил осигурувачот.

(3) Во случај осигуреникот да пријави штета во текот на осигурителната година, го губи целиот попуст во наредната осигурителна година. Како пријавена штета во смисла на овој став не се смета штета која е одбиена како неоснована или штета која не ја надминала договорената франшиза.

ОДДЕЛ II

ОСИГУРУВАЊЕ НА ИМОТ

Осигурување на градежен објект-деловна зграда

Член 9

(1) Предмет на осигурување можат да бидат само градежни објекти од масивна градба. Со осигурувањето се опфатени индивидуални градежни објекти или градежни објекти кои се дел од деловна зграда (трговски центар, мол, и сл.) кои претставуваат градежна целина во која осигуреникот ја извршува дејноста за која е регистриран, што се наоѓа на местото на осигурување (адреса) наведено во полисата. Вградената електрична, водоводна, вентилациска, канализациска и инсталација за централно греење во деловниот објект се опфатени со осигурувањето.

(2) Со осигурувањето не се опфатени, односно не се предмет на осигурување:

1. земјишта, па ниту тоа на кое е изграден станбениот објект.

2. градежни објекти чиј покрив е направен од слама, трска кал или дрво.

(3) Осигурената сума се определува според градежната цена за метар квадратен на градежен објект (деловна зграда) во време на склучување на договорот и бројот на квадратните метри на градежниот објект.

Осигурување на опрема и мебел и залиха на трговска стока

Член 10

(1) Предмет на осигурување можат да бидат стварите што се наоѓаат во градежниот објект и во време на склучување на договорот се во сопственост на осигуреникот, кои осигуреникот ги користи за извршување на дејноста за која е регистриран.

(2) Следните групи на ствари се предмет на осигурување:

1) опрема и мебел;

2) залиха на трговска стока

(3) Осигурената сума за секоја група ствари е посебно наведена во полисата.

(4) Стварите можат да бидат предмет на осигурувањето само ако се евидентирани во сметководството на осигуреникот како основни средства.

(5) Со осигурувањето не се опфатени, односно не се предмет на осигурување:

1. основни средства кои не биле сопственост на осигуреникот во моментот на склучување на договорот за осигурување;

2. имот кој осигуреникот го стекнал во текот на траењето на договорот а не го пријавил по писмен пат (по факс, по е-маил) на осигурувачот, не платил дополнителна премија за стекнатиот имот да биде осигуран;

3. имот кој осигуреникот не го користи за извршување на својата дејност.

Дополнително осигурување на друг имот по спецификација

Член 11

(1) Покрај осигурувањето на стварите од членот 10 на овие Услови, може да се склучи дополнително осигурување за одделни предмети по спецификација приложена кон полисата. Во спецификацијата се наведуваат следните податоци за секој од предметите одделно: вид, марка, новонабавна вредност и година на производство.

(2) Обврската на осигурувачот за штети на предметите осигурени по спецификација е најмногу до износот на вредноста на осигурениот предметот утврдена според членот 21 на овие Услови.

(3) Дополнителното осигурување на предметите по спецификација се склучува со плаќање на дополнителна премија која посебно е наведена во полисата.

Имот исклучен од осигурување

Член 12

(1) Со ова осигурување не се опфатени:

1. имот што не се користи во деловни цели;
2. имот што се наоѓа надвор од местото на осигурување;
3. имот кој што посебно е наведен во полисата како неосигурен;
4. имот на трети лица што се наоѓа кај осигуреникот на местото на осигурување од било која причина, како и личен имот на вработените кај осигуреникот или на оснивачите на осигуреникот;
5. заедничките делови на зградата како целина, доколку осигурениот градежен објект се наоѓа во деловна зграда со повеќе деловни единици;
6. имот кој не е во сопственост на осигуреникот, а е земен под наем или лизинг;
7. моторни возила и самоодни машини и сите нивни делови и имот чија основна намена е да се употребува во или со нив, а за кои не е потребна регистрација;
8. приколки и полуприколки;
9. секаков вид пловни објекти;
10. оружје, муниција и други експлозивни средства и направи;
11. необработени скапоцени или полу скапоцени камења;
12. уметнички дела, накит, часовници и други скапоцености;
13. животни и растенија, земјоделски култури или дрвја;
14. мостови, канали, патишта, тунели, брани;

(2) Обврските на осигурувачот секогаш се исклучени за:

1. штети на осигурениот имот настанати надвор од местото на осигурување наведено во полисата;
2. штети настанати при извршување на адаптации, реновирања, реконструкции, доградби или надградби на деловниот објект. Во овој случај осигуреникот има обврска да го извести осигурувачот во писмена форма пред започнувањето на изведбата на горенаведените работи. Осигурувачот го задржува правото да го извести осигуреникот дали оваа полиса важи во периодот на изведба на работите;
3. имот кој се користи при извршување на дејност на кое било производство;
4. залихи на стоки кои се наменети за коиристење во процес на производство (полупроизводи, полуфабрикати, недовршено производство).

Ризик од пожар и други опасности

Член 13

(1) Пожар -под пожар се смета оган појавен надвор од определено огниште или оган кој го напуштил ова место и е способен понатаму да се развива со својата сопствена сила. Штетите настанати без развивање на пламен (чад, прегрејување, осмаденост и слично), не се предмет на осигурувањето.

(2) Гром-со осигурувањето не се опфатени штети на електрични апарати настанати со пренесување на електрична енергија преку водови како последица на удар на гром.

(3) Експлозија-под експлозија се смета ненадејно појавување на сила заснована на тежнение на пареа или гасови за проширување. Штетите настанати од експлозија, намерна или не, настанати како последица од било какво експлозивно тело, направа или уред (бомба, мина, експлозив, муниција) не се предмет на осигурувањето.

(4) Луња и град- како луња се смета ветер со брзина поголема од 62 км. на час. Се смета дека дека дувал ветер со оваа брзина доколку ветерот кршел гранки и стебла или оштетил добро одржувани објекти. Во случај на сомневање осигуреникот треба да ја докаже брзината на ветерот со извештај од Управата за Хидрометролошки работи на Република Македонија. Овој ризик не ги вклучува штетите на имотот што се наоѓа внатре во градежниот објект, а кои се настанати од дожд, снег, песок или прашина, освен ако директната сила на ветерот или градот предходно не направил отвори на градежниот

објект и потоа дождот, снегот, песокот или прашината навлегле низ тие отвори. Овој ризик не ги вклучува и штетите настанати на имот што не се наоѓа во затворени градежни објекти. Со осигурувањето од ризикот град опфатени се штети од уништување, односно оштетување на осигурениот имот што се предизвикани од удар на град.

(5) Излевање на вода од инсталации во деловни објекти- под ризикот излевање на вода од инсталации во деловни објекти се смета неочекувано излевање на вода од инсталации поради прскање и кршење на инсталациите и нивите уреди.

- Со овој ризик не се покриени штети настанати:

1. на инсталациите од кои што водата се излеала;
2. од излевање на вода од отворени славини;
3. од габички поради влага;
4. од слегнување на земјиште како последица на излевање на вода од инсталациите во станбените објекти;
5. од оштетување при манипулација врз инсталациите, замена на вентил, одзатнување и слично;
6. заради мраз, освен ако се преземени мерки за заштита од мраз;
7. поради затварање на доводот на водата и нејзино испуштање од системот.

(6) Паѓање на летала- со осигурувањето се покриени штети настанати при паѓање на леталата или на делови од нив на осигурениот имот. Осигурувањето ги покрива и штетите настанати од предмети испаднати од леталата.

(7) Манифестации и демонстрации - се смета дека настанал осигурен случај на манифестации и демонстрации ако осигурениот имот е уништен (рушење, демолирање, палење и др.) на било кој начин со дејствување на учесниците во јавни демонстрации и манифестации.

Дополнително осигурување од ризик поплава, порој и високи води

Член 14

(1) Ако посебно се договори и плати дополнителна премија во осигурувањето може да биде вклучен и ризик поплава, порој и високи води, како дополнителен ризик.

(2) Под поплава се подразбира стихийно неочекувано плавење на терен од постојани води (реки и езера) заради тоа што водата се излила од коритото или пробила одбрамбен насип или брана, поради вонредно висока плима и бранови на езера со необична јачина, и од надоаѓање на вода од вештачки езера.

(3) За поплава се смета и неочекувано плавење на терен поради нагло формирање на големо количество водна маса која настанала како последица на провала на облак (пороен дожд).

(4) Со осигурувањето од поплава се опфатени само штети предизвикани на осигурени предмети за време додека поплавата трае и непосредно по повлекување на водата.

(5) Под порој се подразбира стихийно неочекувано плавење на терен со водна маса што се формира на низбрдни терени поради силни атмосферски врнежи и се слива низ улици и патишта.

(6) За висока вода се смета:

1. исклучива појава на невообичаен пораст на водостојот;
2. подземна вода како последица од висока вода;

(7) Обврската на осигурувачот за штети од висока вода и подземна вода како нејзина последица почнува со порастот на високата вода над однапред утврдените месечни коти на водостојот или протекот измерен спрема најблискиот поставен покажувач на водостојот.

(8) За секој одделен месец нормален е овој највисок месечен водостој за последните 20 години што го покажува покажувачот на водостојот најблизок до осигурените предмети, со исклучок на особено високите водостои.

(9) Со осигурувањето не се опфатени:

1. штети на цевководи, канали и тунели од внатрешната страна предизвикани од механичкото дејство на водата;
2. штета од габички поради влага;

3. штети од слегнување на теренот како последица на поплава и порои;
 4. штети од плавење од вода излеана од канализациона мрежа, освен ако до излевањето дошло поради поплава или порој;
 5. штети на предмети сместени во живи и суви корита на потоци и реки, како и на простор помеѓу потоци односно реки и насипи (инудационо подрачје), до колку поинаку не се договори.
 6. штети на хидроскопни залихи кои не се ускладиштени на палети високи најмалку 10 см. или пропишан начин.
- (10) Обврската на осигурувачот за ризикот поплава, порој и високи води посебно е наведена во полисата.

Дополнително осигурување од ризик земјотрес

Член 15

- (1) Ако посебно се договори и плати дополнителна премија во осигурувањето може да биде вклучен и ризик од земјотрес, како дополнителен ризик
- (2) Под земјотрес, во смисла на овие Услови, се смета природно тресење на земјата, предизвикано од гео-физички процеси во внатрешноста на земјата. Се смета дека настанал осигурениот случај земјотрес ако договарачот односно осигуреникот докаже дека:
1. природното тресење на земјата предизвикало директно оштетување на осигурениот имот, или
 2. земајќи ја предвид состојбата на осигурениот имот штетата можела да биде предизвикана само од земјотрес.
- (3) Секоја штета предизвикана од земјотрес ќе се смета како да настанала од еден настан доколку повеќе од еден земјотрес настанат во период од 72 часа по настанување на првиот земјотрес.
- (4) Со осигурувањето од ризикот земјотрес се опфатени исклучиво штети кои настанале директно како последица од ризикот земјотрес.
- (5) Со осигурувањето од ризикот земјотрес не се опфатени штети предизвикани од други последователни ризици, како што се: пожар, експлозија, чад, истекување од цевки, кражба, вандализам, поплава и слично, дури и ако истите се предизвикани од земјотресот.
- (6) Обврската на осигурувачот за ризикот земјотрес е посебно наведена во полисата.
- (7) Франшизата за ризикот земјотрес е посебно наведена во полисата. Доколку не е наведена во полисата договорено е дека осигуреникот ќе учествува во секоја штета со износ од 2% од збирот на осигурените суми за градежниот објект, опремата и мебелот.

Провална кражба и разбојништво

Член 16

- (1) Со осигурувањето по овие Услови се дава осигурителна заштита од ризикот извршување или обид за провална кражба или разбојништво, како и вандализам во текот на извршувањето на провалната кражба.
- (2) Со осигурувањето се покриени штетите од однесување, уништување или оштетување на осигурените предмети, како и штетите предизвикани со оштетување на градежни делови на простории, инсталации и опрема (оштетување на сидови, тавани, врати, стакла, брави итн.), во кои се наоѓаат осигурените предмети при извршување или обид за провална кражба, односно разбојништво, и тоа во висина на трошоците за поправка, но најмногу до 3% од осигурената сума за градежниот објект.
- (3) Провална кражба во смисла на овие Услови се смета кражба ако нејзиниот извршител:
1. провали во простории, во кои се наоѓаат осигурените предмети (место на осигурувањето) со разбивање или кршење на врати и прозорци или со провалување на тавани, сидови и подови;
 2. го отвори местото на осигурувањето со лажен клуч, или некое друго средство што не е наменето за редовно отворање, а при тоа да е оставен траг, врз основа на кој, може со сигурност да се утврди провала, во смисла на кривично-правен доказ;
 3. провали во заклучено сместувалиште во местото на осигурувањето, во кое се

наоѓаат осигурените предмети, ако до сместувалиштето дошол на еден од начините кои по одредбите од овој член се оквалификувани како провална кражба;

4. го отвори местото на осигурувањето, или сместувалиштето со вистински клучеви, или со нивни дупликати, доколку до клучевите дошол со едно од дејствијата наведени во подточка 1, 2, 3 и 5 од овој став или со разбојништво.

5. влезе во местото на осигурувањето преку отвор кој не е за тоа определен, совладувајќи пречки што оневозможуваат влегување. Од ризикот провална кражба предметите се

(4) Осигурените предмети се покриени со осигурувањето само додека се наоѓаат во затворени и заклучени простории, односно во заклучени сместувалишта наведени во полисата.

(5) Под разбојништво се смета одземање на осигурен имот со примена на сила или застрашување по живот или здравје на осигуреникот како и животот или здравјето на лице или лица вработени кај осигуреникот.

(6) Готови пари за време на манипулирање со нив на каса односно продажно место, осигурени се од ризикот разбојништво на "прв ризик", под услов:

- да се уредно евидентирани согласно регулативата за регистрирање на готовински плаќања;

- да е склучено осигурување за секоја каса односно продажно место посебно.

(7) Осигурената сума за пари при манипулација е посебно наведена во полисата и таа претставува максимална обврска на осигурувачот во случај на остварување штетен настан.

(8) Со осигурувањето не се покриени штетите од провална кражба, односно разбојништво во случај да се:

1. извршени од лица кои работат кај осигуреникот или се основачи на осигуреникот;

2. извршени од членовите на семејството на некој од вработените кај осигуреникот или на некој од основачите на осигуреникот, кои живеат во заедничко домаќинство со вработениот односно со основачот.

(9) Со осигурувањето не се покриени ниту штетите настанати со:

- измама и проневера;

- обична кражба;

- поради посредни загуби предизвикани од настанување на осигурениот случај;

- кусокот утврден со пописот, па ни тогаш кога кусокот ќе се открие пред пописот кој е извршен по осигурениот случај;

- снемвање или исчезнување на осигурениот имот;

- ако е извршена со влегување преку отворен прозор или врата кои се наоѓаат на висина помала од 3 метра, сметано од земјата до долниот раб на прозорецот или вратата.

(10) Осигурените суми за предметите за ризикот провална кражба и разбојништво посебно се наведени во полисата.

Ограничувања на обврските на осигурувачот за ризикот провална кражба и разбојништво

Член 17

(1) Независно од износот на осигурената сума од членот 10 на овие Услови, обврската на осигурувачот за надомест на штета на градежниот објект и на предметите од ризикот провална кражба и разбојништво одделно е ограничена на посебна осигурена сума.

(2) Со ова ограничувања не се зголемува вкупната сума на осигурување за основните средства во деловниот објект и се однесува на целиот осигурен имот што го поседува осигуреникот по секоја од категориите.

(3) Осигурената сума за ризикот провална кражба и разбојништво е највисокиот износ на обврската на осигурувачот по полисата за овој ризик и бројот на осигурени случаи, како и без оглед на останатите осигурени суми за осигурените ствари во деловниот објект.

Осигурување на стакло од кршење

Член 18

(1) Осигурувачот ги надоместува трошоците за замена на прозорски стакла и стакла на врати во градежниот објект, за настанати штети од било која причина, освен од намерна штета од страна на лице кое работи кај осигуреникот.

(2) Осигурувачот ќе ги надомести и трошоците за симнување и повторно мesteње на предметите кои пречат при поставување на нови стакла (заштитни решетки, засолништа од сонце, монтирање на скелиња и друго).

(3) Осигурената сума за стакло од кршење посебно е наведена во полисата.

Ризици исклучени од осигурување

Член 19

Од осигурувањето се исклучени следните групи на ризици односно штети настанати поради:

1. Нелојалност или нечесност на осигуреникот или неговите вработени;
2. Уривање или напрснување на згради освен доколку не е настанато како резултат на ризик опфатен со осигурувањето;
3. Доцнење, губиток на пазар, постепено расипување, вродена мана, латентен дефект, инсекти од сексов вид, штетници, контаминација, загадување, абење, влага или суша, екстремни промени на температура, смог, собирање, испарување, губиток на тежина, р`ѓа, влажен или сув гнилеж, корозија, промена на боја, промена на текстура, промена на вкус или изглед, освен доколку не е настанато како резултат на ризик опфатен со осигурувањето;
4. Магнетна или електронска повреда на или пречки на медиуми за обработка на податоци или пак бришење или пречки на електронски записи, или пак искривување или деформирање на податоци во компјутерски систем или други записи, програми ли софтвер;
5. Вода или други течности кои предизвикуваат штети на залихи складирани во подруми или во други простории кои се под нивото на земјата доколку таквите залихи не се сместени на сталажи, полици, палети и/или корпи најмалку 10 см над нивото на подот;
6. Неисправен или дефектен проект, материјали изработка или грешка во обработка,
7. Загадување или контаминација на осигурените предмети освен ако настанало како резултат на ризик опфатен со осигурувањето;
8. Штети на електронски податоци;
9. Штети пореди неможност за препознавање на електронски податоци;
10. Штети настанати при стоки при транспорт
11. Штети на осигурениот имот настанати поради објекти во градба;
12. Штети на осигурениот имот настанати поради објекти или опрема во монтажа;
13. Штети на осигурениот имот настанати подради сервисирање, одржување, подесување, тестирање, инсталирање.
14. Штети на залиха на стоки кои се сместени во ладилници или витрини за одржување на температура кои настанале како резултат на прекин на електрична енергија или како резултат на расипување од која било причина на самите ладилници, витрини или нивни делови.

Вредност на осигурениот имот

Член 20

(1) Вредноста на осигурениот имот за деловни објекти е еднаква со градежната цена на нов објект од ист вид, големина и начин на градба според цените во местото каде што се наоѓа, намалена за износот на пресметаната амортизација.

(2) Вредноста на осигурениот имот за опрема и мебел еднаква со цената на ист таков нов имот, намален за износот на амортизација.

(4) Вредноста на осигурената опрема-електрични и електронски апарати е еднаква со цената на ист таков нов имот, намален за износот на амортизација.

(5) Вредноста на осигурените залихи на трговска стока е еднаква на набавната цена

на трговската стока, а ако пазарната цена е пониска од набавната, тогаш на пазарната цена зголемена за зависните трошоци.

(6) Стапката на годишна амортизација ја утврдува осигурувачот според стапките што се користат во книговодството согласно позитивните прописи и увидот на оштетениот имот од страна на стручно лице на осигурувачот.

(7) Сумата на осигурување за сите предмети на осигурување ја одредуваат заедно осигуреникот и осигурувачот и таа неможе да биде помала од вредноста на осигурениот имот.

Надомест од осигурувањето

Член 21

(1) Кога ќе настане осигуран случај, осигурувачот е должен да надомести:

1. Кај градежните објекти најмалиот износ од следните:

1.1. вистинскиот износ потребен за поправка или замена на оштетениот или уништениот имот, намален за износот на пресметаната амортизација.

1.2. сумата на осигурување на оштетениот осигуран имот.

1.3. градежна вредноста на осигурениот имот.

2. Кај другиот осигуран имот најмалиот износ од следните:

2.1. вистинскиот износ потребен за поправка или замена на оштетениот или уништениот имот, намален за износот на пресметаната амортизација;

2.2. сумата на осигурување на оштетениот осигуран имот;

2.3. вредноста на осигурениот имот;

(2) Осигурувачот ги надоместува и нужните неопходните трошоци направени за расчистување, чистење и рушење на осигурените предмети во врска со настанатиот осигурен случај, но најмногу до 10% од износот на штетата.

Учество во штета-франшиза

Член 22

Осигуреникот учествува во секоја секоја штета на осигурениот објект и предметите во износ наведен во полисата за осигурување.

Подосигурување

Член 23

Кога ќе се утврди дека во периодот на осигурување вредноста на осигурениот имот била поголема од сумата на осигурување, износот на надоместот на штета се намалува сразмерно на односот на сумата на осигурување со вредноста на осигурениот имот.

ОДДЕЛ III

ОСИГУРУВАЊЕ ОД ПРЕКИН НА РАБОТА

Осигурување од прекин на работа

Член 24

(1) Се осигурува прекилот на работењето на осигуреникот до кој дошло поради уништување, оштетување или исчезнување на осигурениот имот од некој од ризиците наведени во членот 13 на овие Услови, заради што осигуреникот не можел да ја врши својата редовна дејност.

(2) Обврска за надомест на штета поради прекин на работа постои само тогаш ако постои обврска да се надомести материјалната штета по основ на осигурување од рзикот пожар и други опасности (член 13 од Условите).

(3) Осигурувачот ќе плати на осигуреникот надомест на штета што произлегува од ваквиот прекин или попреченост во работатата во согласност со одредбите од овој оддел од Условите.

(4) Осигурувачот ќе му ја надомести на осигуреникот само штетата што осигуреникот ја претрпел а е поврзана со фиксните трошоци на работењето, односно поврзана со

дејноста на осигуреникот кои настануваат и во случај на прекин на работа или попреченост во работењето а кои се ограничени на следните видови трошоци:

1. Закупнина (согласно важечкиот договор за закуп во моментот на склучување на договорот за осигрување);

2. Плати за вработените;

3. Сметки за електрична енергија, греење, вода, фиксен телефон, интернет кои се на име на осигуреникот а се однесуваат на осигурениот градежен објект;

(5) Висината на надоместот на фиксните трошоци кои осигурувачот има обврска да ги надомести е ограничена на едномесечни фиксни трошоци но не повеќе од сумата на осигурување наведена во полисата, откако ќе се одбие договорената франшиза наведена во полисата.

(6) Период на обештетување изнесува најмногу 30 денови откако ќе се одбие договорената франшиза изразена во денови наведена во полисата.

(7) Сумата на осигурување за прекин на работа која претставува максимална обврска на осигурувачот е посебно наведена во полисата;

ОДДЕЛ IV

ОСИГУРУВАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТ

Осигурување од одговорност кон трети лица

Член 25

(1) Осигурувачот има обврска да плати за оштетните барања на трети лица за штета за која според законските прописи одговара осигуреникот, и тоа за:

- смрт или повреда на трети лица, или
- штета на имотот на трети лица,

настанати како последица на некој од осигурените ризици од членот 13 на овие Услови, во или се во врска со осигурениот објект на осигуреникот за времетраење на осигурувањето.

(2) Максималниот износ што осигурувачот го надоместува за секое оштетно барање или повеќе оштетни барања од еден осигурен случај е најмногу до износот на осигурената сума наведен во полисата.

(3) Со осигурувањето не е опфатен надомест за било каква парична казна или глоба што треба да ја плати осигуреникот или законскиот застапник на осигуреникот.

(4) Со осигурувањето не се опфатени штети на оснивачите и на вработените кај осигуреникот.

(5) Исклучени се сите обврски на осигурувачот по полисата доколку штетата настанала со постапки на осигуреникот, односно негово пропуштање, и тоа:

1. кога осигуреникот намерно или со крајно невнимание постапува спротивно на прописите или правилата по кои се обавува дејноста односно занимањето како извор на опасност;

2. Кога осигуреникот одржувањето го врши спротивно на важечките прописи и упатства, или не врши редовно одржување, или има сознание за дефект или недостаток на стварите;

3. кога осигуреникот не ги спровел мерките за спречување на остварување или зголемување на опасноста (превентивни мерки) како што од него барал осигурувачот. Како зголемена опасност се смета и околност која во минатото веќе довела до штетен настан.

(2) Со осигурувањето не е опфатена одговорноста на осигуреникот:

1. за неисполнети обврски од договор, како и за договорно проширување на неговата одговорност и за случаи за кои, инаку, по закон не одговара (договорна одговорност);

2. за штети на ствари или извршени работи кои, осигуреникот или некое друго лице по негов налог или за негова сметка, ги изработил или испорачал, ако причината за штетата е во изработката или испораката, како и за штети засновани на гаранции или

ветувања дадени од страна на осигуреникот;

3. штети кои настанале како последица на свесно постапување, спротивно на прописите или правилата по кои се обавува дејноста, односно занимањето како извор на опасности;

4. штети од производи (ствари) со недостатоци;

(3) Со ова осигурување на се опфатени штети настанати поради:

1. војна, инвазија, (без оглед дали војната е објавена или не) примена на сила од страна на држави или против држави и нивните органи, насилство од политички и терористички организации, насилство при јавни собирања, манифестации и собири, како и насилство при штрајкови и отпуштање на работници;

2. терористички акти;

3. користење на радиоактивни материји освен одговорноста за радиоизотопи кои се користат во мирнодопски цели во медицината;

4. директни или индиректни генетски промени на наследен материјал на луѓе, животни или растенија;

5. од посредна или непосредна употреба на азбест или други супстанции кои содржат азбест, без оглед на количината;

6. постапки на лекување, здравствени и други интервенции на животни како што се кастрирање, осеменување, потковување, дресирање;

7. професионални заболувања на вработените на осигуреникот (електромагнетни зрачења, генетски промени, труење со салмонела ...)

8. делување на електромагнетни полиња (ЕМП) или електромагнетни интерференции (ЕМИ);

9. пренесување на некоја болест;

10. директно или индиректно влијание на нуклеарна енергија;

11. сопствени штети;

12. држење или употреба на моторни возила и други возила на моторен погон (приколки, трактори, мотокултиватори, “самоодни” работни машини), воздухоплови и возила на вода кои подлежат на задолжително осигурување од автоодговорност;

13. штети поради губење на електронски податоци.

Обврски на осигуреникот по настанување на осигурен случај

Член 26

При настанување на осигурен случај, покрај обврските содржани во општите услови, осигуреникот е должен:

1. веднаш да го извести осигурувачот и тогаш кога барањето за надомест за штета против него ќе биде истакнато преку суд, законскиот застапник ќе биде ставен во притвор, како и тогаш кога ќе биде поведена постапка за обезбедување на докази;

2. ако е поведена истрага, подигнат обвинителен акт, или е донесена пресуда во кривична постапка, веднаш да го извести осигурувачот, па и тогаш кога веќе е пријавено настанувањето на осигурениот случај. Исто така е должен да го достави наодот од надлежниот орган во врска со настанатиот штетен настан;

3. осигуреникот не е овластен без претходна согласност на осигурувачот да се изјасни за барањето на надомест за штета, а особено да го признае потполно или делумно, да склучи порамнување, како и ниту да изврши исплата, освен ако спрема фактичката состојба не бил во можност да го одбие признанието, порамнувањето односно исплатата, а со тоа да не се направи очевидна неправда;

4. ако оштетениот поднесе тужба за надомест за штета против осигуреникот или се обрати со оштетно барање директно до осигурувачот, осигуреникот е должен да ја достави целата документација што ја поседува во врска со штетниот настан. Судскиот спор го превзема осигурувачот.

Права и обврски на осигурувачот

Член 27

При настанување на осигурен случај, осигурувачот:

1. е должен да ја испита одговорноста на осигуреникот за настанатата штета;
 2. е должен да го води спорот во име на осигуреникот, ако оштетениот остварува право на надомест за штета во парнична постапка;
 3. е должен во име на осигуреникот да даде изјави кои што ги смета за потребни при одбрана од неосновано или претерано барање за надомест за штета;
 4. е овластен да го препушти водењето на спорот на осигуреникот, а во тој случај осигуреникот е должен да се придржува до упатствата на осигурувачот и налози во поглед на водењето на постапка во парница;
 5. може да го преземе водењето на парницата или да стапи на место на осигуреникот или да учествува во својство на вмешувач;
 6. е овластен да го одбие водењето или да го препушти водењето на спорот на осигуреникот, до колку оцени дека нема место за давање правна заштита, со оглед на односот помеѓу висината на штетата и сумата на осигурување;
 7. во случај осигурувачот да ја исплати сумата на осигурување како надомест за штета пред покренување на судскиот спор, престанува неговата обврска за правна заштита;
 8. е овластен на име на надомест кој би го должел осигуреникот, да ја положи сумата на осигурување, во кој случај се ослободува од сите обврски и постапки во врска со осигурениот случај;
 9. ако оштетеното лице своето барање или тужбата за надомест за штета го упати само спрема осигурувачот, осигурувачот ќе го извести осигуреникот за тоа и ќе го повика за да ги даде сите потребни податоци.
- (2) Во случај осигурувачот да одлучи да му исплати надомест на оштетениот во целост или делумно, должен е за тоа да го извести осигуреникот.

Надомест од осигурувањето од одговорност

Член 28

- (1) Осигурувачот го исплатува надомест од осигурувањето врз основа на :
- 1.признанието што го дал или одобрил осигурувачот;
 - 2.порамнувањето што го склучил или одобрил осигурувачот;
 - 3.судска одлука
- (2) Осигурувачот учествува во депонирањето на сумата на осигурување заради обезбедување на надомест за штета за која осигуреникот би бил должен врз основа на законски прописи или судските одлуки да ја исплати и тоа најмногу до износот на висината на неговата обврска за надомест на штета.
- (3) Ако осигурувачот неосновано се спротистави на предлогот на осигуреникот за спогодување по барањето за надомест на штета , должен е да го плати надоместот, каматите и трошоците кои што при тоа настанале и тогаш кога ја надминуваат сумата на осигурување.
- (4) Ако осигуреникот се спротистави на предлогот на осигурувачот за спогодување по барањето за надомест за штета, осигурувачот не е должен да го плати надоместот, каматите и трошоците кои што при тоа настанале.
- (5) Осигурувачот е должен да ги надомести сите трошоци на парничната постапка, доколку осигуреникот сам го водел спорот по добиена согласност за водење на спорот од осигурувачот, па и тогаш кога барањето за надомест за штета не било основано.
- (6) Осигурувачот ги сноси трошоците на бранителот во кривичната постапка покрената против осигуреникот заради настан кој би можел да има како последица поставување на барање за надомест за штета по основ на одговорност покриена со ова осигурување и тоа само ако осигурувачот е запознаен со изборот на бранителот и прифатил да ги сноси трошоците. Трошоците на кривичната постапка, како и трошоците на застапување на оштетениот, осигурувачот не ги надоместува.
- (7) Кога осигурувачот ќе ја изврши својата обврска со исплата на сумата на осигурување, ослободен е од натамошни давања на име на надомест и трошоци за еден осигурен случај.
- (8) Кога осигурувачот ќе ја изврши својата обврска со исплата на годишниот агрегат

(лимит) на сумата на осигурување, ослободен е од понатамошни давања на име на надомест и трошоци за сите осигурани случаи кои се јавуваат во текот на оваа полиса.

Франшиза

Член 29

Во секоја штета по основ на осигурувањето од одговорност осигурениот учествува со 10% од износот на штетата, но не помалку од 6.000,00 денари.

ОДДЕЛ V

ОСИГУРУВАЊЕ НА ВРАБОТЕНИТЕ КАЈ ОСИГУРЕНИКОТ ОД ПОСЛЕДИЦИ НА НЕСРЕКЕН СЛУЧАЈ

Способност за осигурување

Член 30

(1) Според овие Услови се осигуруваат само здрави лица со општа работна способност на возраст од 16 до 64 години, вработени кај осигуреникот, кои имаат склучено договор за работа со осигуреникот и се пријавени во Агенцијата за вработување на РМ како вработени кај осигуреникот.

(2) Лица кои се потполно лишени од деловна способност во секој случај се исклучени од осигурување.

(3) Се осигуруваат сите вработени кај осигуреникот од исти ризици и на еднакви осигурени суми.

Обемот на обврските на осигурувачот

Член 31

(1) Кога ќе настане осигурен случај во смисла на овие Услови, осигурувачот ги исплатува износите договорени во договорот за осигурување и тоа:

1. осигурената сума за во случај на смрт, ако поради осигурениот случај настапила смрт на осигуреникот, односно осигурената сума за во случај на траен инвалидитет, ако поради несреќниот случај настапил целосен (100%) инвалидитет на осигуреникот.

2. процентот од осигурената сума за во случај на траен инвалидитет кој одговара на процентот на делумниот инвалидитет, ако поради осигурениот случај настапил делумен траен инвалидитет на осигуреникот;

3. надоместот на трошоците за лекување според членот 35 став (5) и (6) од овие Услови, ако на осигуреникот поради несреќниот случај му била потребна лекарска помош поради што имал трошоци за лекување.

(2) Обврската на осигурувачот за нов вработен започнува во 24,00 часот во оној ден кога осигурувачот примил писмено известувањето за пристапување на новиот вработен кон полисата.

Несреќен случај

Член 32

(1) Како несреќен случај во смисла на овие Услови се смета секој ненадеен и од волјата на осигуреникот независен настан, кој дествувајќи однадвор и нагло врз телото на осигуреникот, има за последица негова смрт, траен инвалидитет или нарушување на здравјето кое бара лекарска помош.

(2) Во смисла на претходниот став се сметаат како несреќен случај особено следните настани: газење, судрување, удар со некаков предмет или на некаков предмет, удар на електрична струја или гром, паѓање, лизнување, уривање, ранување со оружје, со разни други предмети или експлозивни материји, убод со некаков предмет, удар или каснување на животно и убод од инсекти, освен ако со таков убод е предизвикана некаква инфективна болест.

(3) Како несреќен случај се смета и следното:

1. Труење со хемиски средства, освен професионални заболувања;

2. Труење со храна кое за последица има смрт на осигуреникот;
3. Инфекција на повреда предизвикана со несреќен случај;
4. Труење поради вдишување на гасови или отровна пареа, со исклучок на професионални заболувања;
5. Изгореници со оган или електрицитет, со жежок предмет, течност или пареа, киселина, лужини и сл;
6. Давење и утопување;
7. Гушење или задушвање поради затрупување (со земја, песок и сл.);
8. Прснување на мускули, исколчување, прснување на зглобните врски, кршење на здрави коски што ќе настане поради нагли телесни движења или ненадејни напрегнувања предизвикани со непредвиден надворешен настан, доколку тоа непосредно веднаш по повредата е утврдено во болница или друга здравствена установа;
9. Дејствување на светлина, сончеви зраци, температури или лошо време, ако осигуреникот бил изложен непосредно поради еден пред тоа настанат несреќен случај или се нашол во такви непредвидени околности што никако не можел да ги спречи, или бил изложен поради спасување човечки живот;
10. Дејствување на рентгенски или радиумски зраци, ако настане нагло и ненадејно, со исклучок на професионални заболувања.

(4) Не се сметаат како несреќен случај во смисла на овие услови:

1. Сите заразни, професионални и други болести, како и последици од психички влијанија;
2. Стомачна кила, кила на папокот, водени и останати кили, освен оние што ќе настанат поради директно оштетување на стомачниот сид доколку веднаш по повредата е утврдена трауматична кила кај која болнички, покрај килата е утврдена повреда на меките делови на стомачниот сид во тоа подрачје;
3. Инфекции и заболувања што ќе настанат поради разни форми на алергија, сечење или кинење жулеви или други израстоци на цврста кожа;
4. Анафилактичен шок, освен ако настапи при лекувањето поради настанат несреќен случај;
5. Хернија дисци интервертебралис, сите видови лумбалгии, дископатии, сакралгии, миофасцитис, кокцигодини, ишијалгии, фиброзитис и сите промени на слабинско крстачна регија означена со аналогни термини;
6. Одлепување на мрежницата (аблацио ретинае) на претходно болно или дегенеративно променето око, а по исклучок се признава одлепување на мрежницата на претходно здраво око, доколку постојат знаци на директна надворешна повреда на очната јаболчица, утврдена во здравствена установа;
7. Последици што настанале кај осигуреникот поради алкохолно лудило (делириум тременс) и дејство на дрога;
8. Последици на медицински, особено оперативни зафати што се преземаат за лекување или превентива заради спречување на болести;
9. Патолошки промени на коските, патолошки епифизиолизии и патолошки скршеници;
10. Системски невромускуларни болести и ендокрини болести;
11. Трајниот инвалидитет (опишан во Табелата на инвалидитет) е последица на воспаление односно на болест.

Исклучување на обврските на осигурувачот

Член 33

Исклучени се сите обврски на осигурувачот ако осигурениот случај настанал:

1. Поради земјотрес;
2. Поради:
 - а) војна, инвазија, дејства на странски непријатели, непријателски или воени операции (без оглед дали војна е објавена или не), граѓанска војна, бунт, револуција, востание, граѓански немири, имајќи го во предвид нивниот обем или нивното прераснување во востание, воена или узурпаторска сила.
 - б) било кое дејство на тероризам.

3. При управување со воздушни летала од сите видови, пловни објекти, моторни и други возила без потпишана службена исправа која дава овластување на возачот за управување и возење со односниот вид и тип на воздушно летало, пловен објект, моторно и друго возило.

Одредбите од точката 3 од овој став нема да се применуваат во случај кога непоседувањето на пропишаната службена исправа немало влијание на настанувањето на несреќниот случај.

Во смисла на овие Услови се смета дека осигуреникот ја поседува пропишаната службена возачка исправа кога заради подготвување и полагање испит за добивање службена исправа, вози под непосреден надзор на службено овластен научен инструктор.

4. Поради обид или извршување на самоубиство на осигуреникот од било кои причини;

5. Поради тоа што договарачот на осигурувањето или корисникот намерно го предизвикал несреќниот случај, а ако се повеќе корисници исклучен е само оној корисник кој намерно го предизвикал несреќниот случај.

6. При договарање, обид или извршување на смислено кривично дело, како и при бегањето по таквото дејство и поради учество во тепачка.

7. Поради постоење причинска врска на делувањето на наркотични средства, лекарства или алкохолизираната состојба на осигуреникот и настанувањето на несреќниот случај.

Се смета дека осигуреникот е во алкохолизирана состојба ако се утврди присуство на алкохол во крвта повеќе од 10,8 мил. мола (0,5%) кај возач, а кај останатите осигуреници повеќе од 21,6 мил.мола (1,00%).

(2) Договорот за осигурување е ништовен, ако во моментот на неговото склучување веќе настанал осигурен случај, или бил во настанување или било извесно дека ќе настапи, или ако веќе тогаш престанала можноста да настапи, а уплатената премија се враќа на договарачот, намалена за трошоците на осигурувачот.

Пријава на осигурениот случај

Член 34

(1) Осигуреникот што е повреден поради осигурениот случај е должен:

1. според можностите веднаш да се јави на лекар, односно да повика лекар заради преглед и укажување на потребна помош и веднаш да ги преземе сите потребни мерки заради лекување како и да се придржува на лекарските совети и упатства во поглед на начинот на лекувањето;

2. за осигурениот случај писмено да го извести осигурувачот веднаш кога е тоа можно според неговата здравствена состојба, доколку при пријава на штета на имотот не го известил осигурувачот за повредата, или не ја пријавил штетата на имотот;

3. со пријавата на осигурениот случај да му ги достави на осигурувачот сите потребни известувања и податоци особено за местото и времето кога настанал осигурениот случај, потполн опис на настанот, име на лекарот што го прегледал, или што го лекува, наод на лекарот за видот на телесните повреди, за настанатите и евентуалните последици, како и податоци за телесни мани, недостатоци и болести што осигуреникот евентуално ги имал уште пред настанувањето на несреќниот случај .

(2) Ако осигурениот случај имал за последица смрт на осигуреникот, корисникот на осигурувањето е должен за тоа писмено да го извести осигурувачот и да ги обезбеди потребните документи.

(3) Трошоците за лекарски преглед, извештаи (почетен и заклучен извештај на лекарот, повторен лекарски преглед и наод на специјалист), адвокатски трошоци и другите трошоци што се однесуваат за докажувањето на осигурениот случај и правата од договорот за осигурување, паѓаат на товар на подносителот на барањето.

(4) Осигурувачот има право да бара од осигуреникот, договарачот, корисникот или од кое и да е друго правно или физичко лице дополнителни објаснувања, како и на свој трошок да преземе потребни мерки заради лекарски преглед на осигуреникот преку свои лекари, лекарски комисии и здравствени организации за да се утврдат важните околности во врска со пријавениот несреќен случај.

Утврдувања на правата на корисникот

Член 35

(1) Ако осигуреникот починал, корисникот е должен да поднесе полиса, извод од матичната книга на умрените, потврда за смрт и лекарски извештај за причината за смртта (образец на Државниот завод за статистика), доказ за уплатената премија, доказ за околностите под кои настанал осигурениот случај и доказ дека смртта настапила како последица на осигурениот случај (записник од надлежен орган и други соодветни документи). Корисникот кој со договорот за осигурување не е изрично предвиден, должен е да поднесе и доказ за своето право на примање на осигурената сума.

(2) Ако несреќниот случај имал за последица инвалидитет на осигуреникот, тој е должен да поднесе: полиса, доказ за уплатена премија, доказ за околностите за настанување на осигурениот случај (записник од надлежен орган или други соодветни документ) и медицинската документација - доказ за останатите последици за определување на конечниот процент на трајниот инвалидитет.

Медицинската документација задолжително треба да содржи почетна документација од првиот лекарски преглед и сите лекарски извештаи и наоди издадени во текот на лекувањето.

(3) Конечниот процент на инвалидитет го определува осигурувачот, преку свој овластен претставник, според Табелата за определување на процент на траен инвалидитет како последица на несреќен случај (незгода). (во натамошен текст: Табела на инвалидитет). (4) Ако збирот на процентите на инвалидитетот според Табелата на инвалидитет поради загуба или оштетување на повеќе краишта или органи, поради еден или повеќе осигурени случаи изнесува над 100%, исплатата не може да биде повисока од осигурената сума што е договорена за во случај на целосен траен инвалидитет.

(5) Ако осигурениот случај има за последица нарушување на здравјето на осигуреникот кое бара лекарска помош, без разлика на тоа дали има и некакви други последици, осигурувачот му исплатува на осигуреникот надомест на сите фактички и нужни трошоци за лекување (според поднесените докази) сторени најдолго во текот на една година од денот на настанувањето на осигурениот случај, а најповеќе до договорениот износ.

(6) Осигурувачот не ги надоместува трошоците за лекување, кога осигуреникот има право на бесплатно лекување во здравствена установа, односно тој е во обврска само за надомест на оној дел на трошоците за лекување што ги плаќа осигуреникот од лични средства (учество со лични средства-партиципација) според одредбите од Законот за здравствено осигурување. Трошоците за лекување за осигурениците кога немаат право на задолжително здравствено осигурување, како и учеството со лични средства, за осигурениците кои имаат право на задолжително здравствено осигурување, осигурувачот ги надоместува до износот определен во општиот акт на Фондот за здравствено осигурување на Република Македонија за утврдување на цените на здравствените услуги од задолжителното здравствено осигурување.

Исплата на осигурената сума

Член 36

(1) Осигурувачот е должен да ја исплати договорената осигурена сума, само ако осигурениот случај настанал за времетраење на осигурувањето и ако последиците на осигурениот случај предвидени во членот 31 од овие Услови и настапиле во текот на една година од денот на настанувањето на несреќниот случај.

(2) Процентот на инвалидитет се определува според Табелата на инвалидитет по завршеното лекување во времето кога кај осигуреникот во однос на претрпените повреди и настанати последици настапила состојбата на стабилизацијата, т.е. кога според лекарското предвидување не може да се очекува дека ќе се подобри или влоши состојбата. Ако таа состојба не настапи ниту по истекот на 3 години од денот на настанувањето на несреќниот случај, како конечна се зема состојбата по истекот на овој рок и спрема неа се определува конечниот процент на инвалидитетот.

(3) Доколку за утврдување на висината на обврската на осигурувачот му е потребно одредено време, осигурувачот е должен по барање на осигуреникот да му го исплати износот што неспорно одговара на процентот на инвалидитетот за кој веќе тогаш врз основа на медицинска документација може да се утврди дека ќе остане трајно.

Осигурувачот нема да исплати аконтација, ако пред тоа не е утврдена неговата обврска, со оглед на околностите под кои настанал осигурениот случај.

(4) Ако осигуреникот почине пред истекот на една година од денот на настанувањето на осигурениот случај од последици на истиот осигурен случај, а конечниот процент на инвалидитет веќе бил утврден, осигурувачот го исплатува износот што е определен за во случај на смрт, односно разликата помеѓу осигурената сума за во случај на смрт и износот што бил исплатен пред тоа на име инвалидитет, доколку таква разлика постои.

(5) Ако конечниот процент на инвалидитет не бил утврден, а осигуреникот почине поради истиот несреќен случај, осигурувачот ја исплатува осигурената сума определена за во случај на смрт, односно само разликата помеѓу таа сума или евентуално веќе исплатениот дел (аконтација), но само тогаш ако осигуреникот починал најдоцна во рок од три години од денот на настанувањето на несреќниот случај.

(6) Ако пред утврдувањето на конечниот процент на инвалидитетот во рок од 3 години од настанувањето на несреќниот случај настапи смрт на осигуреникот од која и да е друга причина, освен наведената во претходниот став на овој член, висината на обврската на осигурувачот од основот на инвалидитетот се утврдува врз основа на постојната медицинска документација.

Корисници на осигурувањето

Член 37

(1) Корисникот за во случај на смрт на осигуреникот се утврдува во полисата за осигурување.

(2) Ако во полисата не е поинаку, или воопшто не е ништо предвидено, како корисници за во случај на смрт на осигуреникот се сметаат:

1. децата и брачниот другар на осигуреникот на еднакви делови, а доколку децата не се живи нивните потомци според правото на претставување;

2. ако нема деца ниту нивни потомци, брачниот другар на едната половина, а родителите на другата;

3. ако нема ни брачен другар само родителите;

4. ако ги нема лицата наведени во претходните точки, другите законски наследници врз основа на судска одлука.

(3) Брачен другар се смета лицето што било во брак со осигуреникот во моментот на неговата смрт.

(4) Во случај на инвалидитет, како и за трошоци за лекување, корисник е самиот осигуреник.

(5) Ако корисник на осигурувањето е малолетно лице, исплатата на осигурените суми ќе се изврши на неговите родители, односно на старателот, а осигурувачот има право да бара од наведените лица за таа цел претходно да поднесат овластување за прием на износот на осигурената сума, односно надоместот.

Поим на траен инвалидитет

Член 38

(1) Како траен инвалидитет во смисла на овие Услови се смета трајна, иреверзибилна состојба на загуба на дел, односно орган на телото, или потполна загуба на функцијата на органот односно делот од телото, наведени во Табелата на инвалидитет, кои се последица на повредите здобиени во несреќниот случај.

(2) Во осигурувањето на вработените во рамки на комбинираното осигурување на трговски друштва, во случај на траен инвалидитет исклучиво се применува процентот определен во Табелата на инвалидитет.

(3) Субјективните тешкотии во смисла на намалување на мускулната моторна сила, болки и оток на местото на повредата не се земаат во предвид при определувањето на процентот на инвалидитет.

(4) Индивидуалните способности, социјалната положба или занимање (професионална способност) на осигуреникот не се земаат во предвид при определувањето на процентот на инвалидитет.

Примена на Табелата за определување на процент на траен инвалидитет како последица на несреќен случај

Член 39

Табелата за определување на процент на траен инвалидитет како последица на несреќен случај е составен дел на овие Посебни услови за комбинирано осигурување на трговски друштва – бизнис комплет.

ОДДЕЛ VI

Важност на Општите услови за осигурување имот

Член 40

Овие Посебни услови за комбинирано осигурување на трговски друштва – бизнис комплет се применуваат заедно со Општите услови за осигурување имоти, а во колку некоја одредба е во спротивност со содржината на Општите услови, се применува одредбата од овие Услови.

ТАБЕЛА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ПРОЦЕНТ НА ТРАЕН ИНВАЛИДИТЕТ КАКО ПОСЛЕДИЦА НА НЕСРЕЌЕН СЛУЧАЈ (НЕЗГОДА)

ВОВЕДНИ НАПОМЕНИ

(1) Во смисла на член 39 од Посебните услови за комбинирано осигурување на трговски друштва-бизнис комплет, оваа Табела за определување на процент на траен инвалидитет како последица на несреќен случај (во понатамошен текст: Табела на инвалидитет) е составен дел на Посебните услови и на секој поодделен договор за комбинирано осигурување на трговски друштва што договарачот на осигурувањето ќе го склучи со Акционерското друштво за осигурување Еуролинк Скопје.

(2) Како траен инвалидитет во смисла на оваа Табела на инвалидитет се смета трајна, иреверзибилна состојба на нарушување на нормалната функцијата на дел, односно орган на телото.

(3) Во осигурувањето на вработените од последици на несреќен случај, во случај на траен инвалидитет исклучиво се применува процентот одреден со оваа Табела на инвалидитет.

(4) Во случај на повреда конечниот инвалидитет се определува најрано три месеци по завршеното целокупно лекување со исклучок кај ампутација и точките од Табелата каде поинаку е определено.

(5) За псевдоартроза, нагмечување на коскено-мускулната структура и синдром на пренапрегнувањето не се одредува инвалидитет.

(6) Кај повеќекратните повреди на одделни делови, 'рбетот или органите, вкупниот инвалидитет на одреден дел, 'рбет или орган се определува така што за најголема последица на оштетување се зема полниот процент предвиден во Табелата, од следното најголемо оштетување се зема половина од процентот предвиден во Табелата и тн. по ред 1/4, 1/8 и тн. Вкупниот процент не може да го надмине процентот кој е одреден со Табелата на инвалидитет за потполна загуба на тој дел или орган.

(7) Ако осигуреникот имал траен инвалидитет пред настанувањето на несреќниот случај, обврската на осигурувачот се одредува според новиот инвалидитет, независно од поранешниот, освен во следниве случаи:

а) ако новиот несреќен случај предизвикал зголемување на дотогашниот инвалидитет, обврската на осигурувачот се утврдува за разликата помеѓу вкупниот процент на инвалидитет и поранешниот процент,

б) ако новиот несреќен случај предизвикал загуба или повреда на еден од порано предвидените делови или органи, обврската на осигурувачот се утврдува само за зголемениот инвалидитет.

в) ако со рентгенолошки преглед е докажано дека дегенеративните болести на коскено-зглобниот систем постоеле пред несреќниот случај, осигурителот ќе го намали трајниот инвалидитет од Табелата за инвалидитет за 1/3 од проценетиот инвалидитет.

(8) Оценките за инвалидитет за различни последици на еден орган или екстремитет не се собираат, но можат да бидат оценети по онаа точка која утврдува највисок инвалидитет за таа последица.

(9) При примена на одредени точки од Табелата за инвалидитет, за една последица на исти органи или екстремитети се применува онаа точка која одредува највисок процент, односно не е дозволена примена на две точки за исто функционално оштетување, односно последица.

(10) Во случај на загуба на повеќе делови или органи при еден несреќен случај процентите на инвалидитет за секој поделен дел или орган се собираат, но не може да изнесуваат повеќе од 100%.

(11) При одредувањето на процентот на траен инвалидитет не се земаат во предвид:

а) Субјективните тешкотии во смисла на намалување на мускулната моторна сила, болки и оток на местото на повредата.

б) Индивидуалните способности, социјалната положба или занимање (професионална способност).

I. ГЛАВА	
1. Дифузни оштетувања на мозокот со клинички утврдена слика на декортизација, односно децеребрација: -хемиплегија од инветериран тип со офазија и агнозија; -деменција (Корсаковлев синдром); -обостран фларкинсов синдром со изразен ригор; -комплетна hemiplegia, paraplegia, triplegia, tetraplegia; -епилепсија со деменција и психичка детериорација; -психоза по органска повреда на мозокот	100%
2. Оштетување на мозокот со клинички утврдена слика: -хемипареца со силно изразен спастицитет; -екстрапирамидна симптоматологија (невозможна координација на движењата или постоење на груби ненамерни движења); -оштетување на малиот мозок со изразени растројства на рамнотежата на одот и координација на движењето	90%
3. Псевдобулбарен синдром	80%
4. Посттрауматична епилепсија докажана со објективни дијагностички методи, болнички лекувана	
а) со зачестени напади (најмалку еднаш неделно)	60%
б) со ретки напади	20%
в) без напади со редовна медикација	18%
5. Жаришни оштетувања на мозокот со болнички евидентирани последици на психооргански синдром, со наод на психијатар и психолог по болничко лекување со соодветни испитувања	
а) во лесен степен	30%
б) во среден степен	40%
в) во силен степен	60%
6. Hemiparesis или disphagio:	
а) во лесен степен	30%
б) во среден степен	40%
в) во силен степен	50%
7. Оштетувања на малиот мозок со adiadochokinesis и asinergia	40%
8. Состојба после нагмечување на мозокот докажано во текот на болничкото лекување со објективни дијагностички постапки на дијагностичка обработка (СТ, ЕЕГ)	
а) Без невролошки испади	5%
б) Со невролошки испади	20%

в) Оперирани интра церебрални хематоми без невролошки испади	10%
9. Состојба по трепанација на сводот на черепот или кршење на базата на черепот, сводот на черепот, рентгенолошки верифицирано	10%
10. Посткомозионален синдром по болнички или амбулантно утврден потрес на мозокот без постоење на објективни невролошки наоди со изворна медицинска документација добиена во рок од 24 часа по повредата и последователна медицинска документација за текот на лекувањето	1%
11. Загуба на коса над 1/3 од површината на косата	3%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

1. Патолошките состојби на мозокот кои довеле до промени во мозокот не се опфатени со осигурување.
2. За потресите на мозокот кои не се болнички утврдени во рок од 24 часа по повредата и немаат историјат на лекување после повредата, не се признава инвалидитет.
3. Сите форми на епилепсија мораат да бидат утврдени болнички со примена на современи дијагностички методи.
4. Кај различните последици од повреда на мозокот при еден несреќен случај процентите на инвалидитет не се собираат туку се одредува процент само по точката која е најповолна за осигуреникот.
5. Трајниот инвалидитет за сите случаи кои спаѓаат под точките од 1 до 10 (вклучувајќи ја и точка 10) се определува најрано 1 година по повредата.

II. ОЧИ	
12. Потполна загуба на видот на обете очи	100%
13. Потполна загуба на видот на едно око	33%
14. Ослабување на видот на едно око:	
а) за прва десетина на смалување	1,65%
б) за втората десетина на смалување	3,7%
в) за третата десетина на смалување	6%
г) за четвртата десетина на смалување	9%
д) за петата десетина на смалување	12,50%
е) за шестата десетина на смалување	16,50%
ж) за седмата десетина на смалување	20,50%
з) за осмата десетина на смалување	24,50%
з) за деветата десетина на смалување	28,50%
15. Во случај да на другото око дошло до потполна загуба на видот, за секоја десетина намалување на видот на повреденото око, се определува:	
а) за прва десетина на смалување	3,30%
б) за втората десетина на смалување	7,40%
в) за третата десетина на смалување	12%
г) за четвртата десетина на смалување	18%
д) за петата десетина на смалување	25%
е) за шестата десетина на смалување	33%
ж) за седмата десетина на смалување	41%
з) за осмата десетина на смалување	49%
з) за деветата десетина на смалување	57%
16. Диплопија како трајна и ирепаратилна последица од повреда на око:	
а) екстерна офталмоплегича	9%
б) тотална офталмоплегича	18%
17. Загуба на очно сочиво:	
а) aphakia – еднострана	18%
б) pseudophakia – еднострана	16%
в) aphakia – двострана	27%
г) pseudophakia – двострана	23%
18. Делумни оштетувања на мрежицата и стаклестото тело:	
а) делумен испад на видното поле како последица на посттравматичен ablatio retinae	3%
б) Opacitates corporis vitrei - како последица на трауматично крварење во стаклестото тело на окото	3%

19. Midriasis - како последица на директна траума на окото	3%
20. Непотполна внатрешна офталмоплогија	9%
21. Повреда на солзниот апарат и очните капацита	
а) епифора	3%
б) ентропиум, ектропиум	3%
в) птоза на капаците	3%
22. Концентрично стеснување на видното поле на преостанатото око:	
а) до 60 степени	9%
б) до 40 степени	27%
в) до 20 степени	45%
г) до 6 степени	54%
23. Еднострано концентрично стеснување на видното поле:	
а) до 50 степени	5%
б) до 30 степени	10%
в) до 6 степени	20%
24. Хомонимна хемианопсија	27%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

1. Инвалидитет по аблација ретине се определува по точките 13, 14, 15 и 18.
2. Повредата на очната јаболкница која предизвикала аблацие ретине мора да биде болнички дијагностицирана.
3. Оцената на оштетувањата на очите се врши по завршеното лекување со исклучок по точките 16 и 20, за кои минималниот рок изнесува една година по повредата.

III. УШИ	
25. Потполна глувост на обете уши со уредна калорична реакција на вестибуларниот орган	40%
26. Потполна глувост на обете уши со згаснати калорични реакции на вестибуларниот орган	60%
27. Потполна глувост на едно уво со уредна калорична реакција на вестибуларниот орган	10%
28. Потполна глувост на едно уво со згасната калорична реакција на вестибуларниот орган на тоа уво	15%
29. Обострана наглувост со уредна калорична реакција на вестибуларниот орган обострано - вкупна загуба на слухот по Fowler-Sabine:	
а) 20-30%	3%
б) 31-60%	7%
в) 61-85%	18%
30. Обострана наглувост со згасната калорична реакција на вестибуларниот орган - вкупна загуба на слухот по Fowler-Sabine:	
а) 20-30%	8%
б) 31-60%	18%
в) 61-85%	28%
31. Еднострана тешка наглувост со уредна калорична реакција на вестибуларниот орган:	
- загуба на слухот на ниво од 90-95 децибела	9%
32. Еднострана тешка наглувост со згасната калорична реакција на вестибуларниот орган:	
- загуба на слухот на ниво од 90-95 децибела	11%
33. Повреда на ушната школка:	
а) делумна загуба или делумна деформација	4%
б) потполна загуба или потполна деформација	13%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

За сите случаи од ова поглавје инвалидитетот се определува по завршеното лекување, но не порано од 6 месеци по повредата, со исклучок на точката 33, која се оценува по завршеното лекување.

IV. ЛИЦЕ	
34. Белезно деформиранчки оштетувања на лицето со функционални пречки и/или	

посттравматски деформитети на коските на лицето:	
а) во лесен степен	1%
б) во среден степен	4%
в) во силен степен	15%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

За козметичките и естетските белези на лицето не се одредува инвалидитет.

35.Ограничено отворање на уста:	
а) растојание на горните и долните заби – до 3 см	10%
б) растојание на горните и долните заби - до 1,5 см	20%
36.Дефекти на виличните коски на јазикот или непцето со функционални пречки	
а) во среден степен	10%
б) во силен степен	20%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

За случаите по точките 34,35 и 36 инвалидитет се одредува по завршеното лекување но не порано од 6 месеци по повредата.

37.Загубата на постојните заби рентгенски потврдено, со стоматолошки преглед за секој заб:	1 %
38. Пареза на n.facialis по скршеница на слепоочната коска или повреда на соодветната паротидна регија:	
а) во лесен степен	3%
б) во силен степен со контрактура и кај мимичка мускулатура	10%
в) парализа на n.facialis	20%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

Инвалидитетот по точката 38 се одредува по завршеното лекување, но не порано од 1 година по повредата.

V. НОС	
39. Повреда на носот:	
а) делумна загуба на носот	10%
б) загуба на целиот нос	26%
40. Промена на обликот на пирамидата на носот после скршеница со дислокација на носните коски утврдена клинички и рентгенолошки непосредно по повредата од соодветен специјалист	3%

VI. ДУШНИК И ХРАНОПРОВОД	
41. Повреди на душникот:	
а) состојба по трахетомија кај виталните индикации по повредата	5%
б) стеноза на душникот по повреда на гркланот и почетниот дел на душникот	10%
42. Стеноза на душникот поради која мора трајно да се носи канила	50%
43. Стеснување на хранопроводот, рентгенолошки докажано:	
а) во лесен степен	5%
б) во силен степен	20%
44.Потполно стеснување на хранопроводот со трајна гастростома	60%

VII. ГРАДЕН КОШ	
45. Повреди на ребрата:	
а) Кршење на едно или две ребра ако е залекувано со дислокација или скршеница на стернумот зараснат со дислокација без намалување на белодробната вентилација од рестриктивен тип	1 %
б) Кршење на 3 или повеќе ребра залекувано со дислокација без намалување на	5%

белодробната вентилација од рестрективен тип	
46. Состојба по торактомија	5%
47. Оштетување на функцијата на белите дробови од рестриктивен тип поради кршење на едно или повеќе ребра, пентрантни повреди на градниот кош, посттравматска адхезија, haematothorax и pneumothorax:	
а) во лесен степен 20-30% смалување на виталниот капацитет	10%
б) во среден степен 31-50% смалување на виталниот капацитет	30%
в) во силен степен за 51 % или повеќе смалување на виталниот капацитет	50%
48. Фистула после емурета	10%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

- Капацитетот на белите дробови се определува со повторена спирометрија, а по потреба и со детална пулмолошка обработка и ергометрија.
- Ако состојбата од точките 45, 46, 48 е пропратена со пореметување на функцијата на белите дробови од рестриктивен тип, тогаш не се ценат по наведените точки, туку по точката 47.
- Инвалидитетот по точките 47 и 48 се оценува по завршеното лекување, но не порано од една година од денот на повредата
- Ако со спирометрија се докаже мешано пореметување на функцијата на белите дробови (опструктивно и рестрактивно) инвалидитетот се намалува сразмерно на испадот на функцијата на болеста.

49. Загуба на една дојка	
а) до 50 години живот	10%
б) преку 50 години живот	5%
в) тешко оштетување на дојката до 50 години живот	5%
50. Загуба на двете дојки	
а) до 30 години живот	30%
б) преку 50 години живот	15%
в) тешко оштетување на двете дојки до 50 години живот	10%
51. Последици од пенетрантни повреди на срцето и големите крвни садови на градниот кош:	
а) срце со нормален електрокардиограм	10%
б) со променлив електрокардиограм според тежината на промената	30%
в) крвни садови	10%
г) анеуризма на аортата со инплантата	30%

VIII. КОЖА

52. Длабоки белези на телото по опекотини или повреди без пречки на мотилитетот, а повредите зафаќаат површина над 2 cm², и тоа.	
а) од 1 до 5 % од површината на кожата	1%
б) од 5% до 10% од површината на кожата	5%
в) преку 10% од површината на кожата	10%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

- Длабок белег настанува по интгермедијални опекотини (II степен) и/или повреди со мал дефект на кожата.
- Длабок белег настанува по длабоки опекотини (III степен) или поткожни субдермални (IV степен) и / или поголем дефект на кожниот покрив.
- За последиците од епидермални опекотини (I степен) и површината (II A степен), инвалидитет не се определува.
- Процентот на инвалидитет се утврдува по завршеното лекување, но не порано од 6 месеци од настанувањето на несреќниот случај.

IX. СТОМАЧНИ ОРГАНИ

53. Трауматична хернија верифицирана во болница непосредно по повредата ако истовремено покрај хернијата е верифицирана повреда на меките делови на stomачниот ѕид во тоа подрачје	4 %
---	-----

54. Повреди на дијафрагмата:	
а) состојба по прснување дијафрагма во болница непосредно по повредата верифицирана, хируршки згрижена	10%
б) дијафрагмална хернија - рецидив по хируршки згрижени дијафрагмални траматски кила	20%
55. Постоперативна хернија по лапаротомија која е направена поради повредата	9 %
56. Повреда на цревата и/или црниот дроб, желудник:	
а) шиене	10%
б) повреда на црниот дроб со ресекција	15%
в) повреда на црева и/или желудник со ресекција	20%
57. Загуба на слезина (splenectomy):	
а) загуба на слезина до 20 години старост	25%
б) загуба на слезина од 20-40 години старост	18%
в) загуба на слезина со преку 40 години старост	13%
58. Повреда на панкреас според функционалното оштетување	20%
59. Anus preter naturalis - траен	45%
60. Incontinentio alvi - трајна (потполна):	
а) делумна (посттрауматична)	20%
б) потполна (посттрауматична)	50%

X. МОЧНИ ОРГАНИ	
61. Загуба на еден бубрег - со нормална функција на другиот	30%
62. Загуба на еден бубрег - со оштетена функција на другиот:	
а) до 30% оштетување на функцијата	40%
б) од 31% до 50% оштетување на функцијата	55%
в) преку 50% оштетување на функцијата	75%
63. Функционални оштетувања на едниот бубрег:	
а) во лесен степен до 30% оштетување на функцијата	7%
б) среден степен до 50% оштетување на функцијата	15%
в) во силен степен преку 50% оштетување на функцијата	20%
64. Функционални оштетувања на двата бубрега:	
а) во лесен степен до 30% оштетување на функцијата	20%
б) во среден степен до 50% оштетување на функцијата	30%
в) во силен степен преку 50% оштетување на функцијата	60%
65. Стеноза на уретрата после повреда:	
а) во лесен степен под 18 ЦХ	5 %
б) во среден степен под 14 ЦХ	15 %
в) во силен степен под 6 ЦХ	30 %
66. Повреда на мочниот меур со намален капацитет	10%
67. Потполна инконтиненција на урината:	
а) кај мажи	36%
б) кај жени	45%
68. Посттрауматична уринарна фистула	
а) уретална	15%
б) перинеална и вагинална	23%

XI. ГЕНИТАЛНИ ОРГАНИ	
69. Загуба на еден тестис по повреда до 60 години живот	10%
70. Загуба на еден тестис по повреда преку 60 години живот	5%
71. Загуба на обата тестиса по повреда до 60 години живот	40%
72. Загуба на обата тестиси по повреда преку 60 години живот	20%
73. Загуба на пенисот по повреда до 60 години живот	45%
74. Загуба на пенисот по повреда преку 60 години живот	25%
75. Деформација на пенисот со оневозможена кохабитација до 60 години живот	40%
76. Деформација на пенисот со оневозможена кохабитација преку 60 години живот	25%
77. Загуба на матката и јајниците до 55 години живот:	
а) загуба на матка	40%
б) за загуба на едниот јајник	10%
в) за загуба на двата јајника	30%
78. Загуба на матката и јајниците преку 55 години живот:	
а) загуба на матката	10%
б) загуба на секој јајник	5%
79. Оштетување на вулвата и вагината кои оневозможуваат кохабитација до 60 години живот	40%
80. Оштетување на вулвата и вагината кои оневозможуваат кохабитација преку 60 години	15%

XII. 'РБЕТ	
81. Повреда на 'рбетот со трајни оштетувања на 'рбетниот мозок (quadriplegio, paraplegio, triplegio), со загуба на контрола на дефецијата и уринирањето	100%
82. Повреда на 'рбетот со трајно оштетување на 'рбетниот мозок или периферните нерви (quadriparesis, triparesis) без загуба на контролата на дефецијата и уринирањето, верифицирано со ЕМГ	
а) во лесен степен	25%
б) во среден степен	30%
в) во силен степен	40%
83. Повреда на 'рбетот со пареза на долните екстремитети верифицирани со ЕМГ:	
а) во лесен степен	20 %
б) во среден степен	30 %
в) во силен степен	40 %

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

Оштетувањата кои спаѓаат под точките 81, се оценуваат по утврдување на ирепаратилни невролошки лезии, а за точките 82 и 83 се оценуваат по завршеното лекување, но не порано од 1 година од денот на повредувањето.

84. Смалена подвижност на 'рбетот по повредата на коскениот дел на вратниот сегмент:	
а) во степен до 1/2 од функцијата на зглобот	4%
б) во степен над 1/2 од функцијата на зглобот	8%
85. Смалена подвижност на 'рбетот по повредата на коскениот дел до торакалниот сегмент:	
а) во степен до 1/2 од функцијата на зглобот	3%
б) во степен над 1/2 од функцијата на зглобот	6%
86. Смалена подвижност на 'рбетот по повредата на коскениот дел на лумбалниот сегмент:	
а) во степен до 1/2 од функцијата на зглобот	5%
б) во степен над 1/2 од функцијата на зглобот	10%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

1. За оценка на точките од оваа глава задолжително е на осигурувачот да му се достават РТГ снимки на увид.

2. Хернија дисциинтервертебралис, сите видови лумбалгии, дископатија, спондилози, спондилестези, спондилолиза, сакралгии, миофасцитиси, кокцигодии, ишиалгии, фиброзитис, фасцитиси и сите патоанатомски промени на слабинско крстни регии означени со аналогни термини, не се опфатени со осигурување.

3.Објаснување по точката 84 :

Нормална функција:

- антефлексција (0-40 степени)
- ретрофлексција (0-45 степени)
- латерофлексција(0-40 степени)
- ротација (0-60 степени)

4.За точката 85 се мери влијанието на вкупната подвижност на тораколумбален рбет

Објаснување за точка 86:

Нормална функција:

- антефлексција (0-80 степени)
- ретрофлексција (0-20 степени)
- латерофлескија (0-20 степени)

XIII. КАРЛИЦА	
87.Повеќекратно кршење на карлицата со тешка деформација или денивелација на сакроилијакалните зглобови или симфиза	25%
88.Symphysiolysis со дислокација хоризонтална и/или вертикална:	
а) големина до 2 см	5%
б) големина преку 2 см	10%
89.Кршење на една цревна коска saniрана со дислокација	5%
90.Кршење на двете цревни коски saniрани со дислокација	10%
91.Кршење на срамната или седишната коска saniрано со дислокација	4%
92.Кршење на 2 коски: срамната и седишната со дислокација	8%
93.Кршење на крсната коска, saniрана со дислокација	4%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

- 1.За кршење на коските на карлицата кои зараснале без дислокација и без објективни функционални пречки не се одредува инвалидитет.
- 2.За скршеница на тртната коска не се определува инвалидитет
- 3.За оценка по точките од оваа глава задолжително е на осигурувачот да му се достават РТГ снимки на увид.

XIV. РАЦЕ	
94.Загуба на двете раце или шепа	100%
95.Загуба на раката од рамото (eksarticulatio)	70%
96.Загуба на раката во подрачјето на надлактицата	65%
97.Загуба на раката под лактот со задржана функција на лактот	60%
98.Загуба на шепа	55%
99.Загуба на сите прсти:	
а) на двете шепа	90%
б) на едната шепа	45%
100. Загуба на палец	15%
101. Загуба на показалец	9%
102. Загуба на среден, домал и мал прст:	
а) среден	6%
б) домал или мал, за секој прст	3%
103. Загуба на метакарпалните коски на палецот	5%
104. Загуба на метакарпалните коски на показалец	4%
105. Загуба на метакарпалните коски на средниот, домалиот и малиот прст, за секоја коска	2%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

1. За загуба на еден член на палецот се одредува половина, а за загуба на еден член од останатите прсти се определува третина од инвалидитетот определен за соодветниот прст.
2. Делумна загуба на коскениот дел од членчето се оценува како потполна загуба на членчето.
3. За загуба на јагодица од прстот се определува 1/2 од инвалидитетот определен за загуба на член.

НАДЛАКТИЦА	
106. Потполна вкочанетост на рамениот зглоб во функционално неповолна положба (abductio)	25%
107. Намалена подвижност на зглобот на рамото: после скршеница на зглобните тела со РТГ верификација или после ротатор cuff лезија со огрничена функција на зглобот, докажано со MR	
а) во лесен степен (до 1/2 од функцијата на зглобот)	4%
б) силен степен (над 1/2 од функцијата на зглобот)	8%
108. Посттрауматично рецидивирачко исчашување на рамениот зглоб кое е верифицирано со RTG	3 %
109. Клучна коска:	
а) неправилно зарасната скршеница на клучната коска	2%
110. Потполно исчашување на articulatio acromio-clavicularis или articulatio sternoclavicularis, рентгенски верифицирано	5%
111. Ендопротеза на рамениот зглоб	25 %
112. Osteomyelitis chronica на коските на горните екстремитети со фистула посттрауматична	8 %
113. Парализа на nervus accessorius	13%
114. Парализа на plexus brachialis	55%
115. Делумна парализа на plexus brachialis (ЕРБ или КУМПКЕ)	30%
116. Парализа на nervus axillaris	10%
117. Парализа на nervus radialis	20%
118. Парализа на nervus medianus	25%
119. Парализа на nervus ulnaris	20%
120. Парализа на два нерва од едната рака	40 %
121. Парализа на три нерва од едната рака	50 %

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

- Нормалната функција на рамениот зглоб е (важи за точка 107)
 - Елевација со слободна лопатка (0-180 степени)
 - Антефлексација со фиксирана лопатка (0-90 степени)
 - Ретрофлексација со фиксирана лопатка (0-50 степени)
 - Абдукција со фиксирана лопатка (0-90 степени)
 - Внатрешна ротација (0-85 степени)
 - Надворешна ротација (0-90 степени)
- Пареза на нервите се одредува максимално до 2/3 од инвалидитетот определен за парализа на соодветниот нерв.
- За случаите кои спаѓаат под точките 113 до 121, инвалидитет се определува по завршеното лекување но не пред две години по повредата, со задолжителна верификација со ЕМГ не постара од 3 месеци.
- Дисторзии на зглобови не се опфатени со осигурување.
- За случаи кои спаѓаат под точка 109, ивалитетот се определува исклучиво само по таа точка.

ПОДЛАКТИЦА	
122. Потполна вкочанетост на зглобот на лактот во функционално поволна положба од 100 до 140 степени	15%
123. Потполна вкочанетост на зглобот на лактот во функционално неповолна положба	25%
124. Намалена подвижност на зглобот на лактот после скршеница (или luxatio), РТГ докажана и со ограничена функција на зглобот:	
а) во лесен степен (до 1/2 од функцијата на зглобот)	4%
б) во силен степен (над 1/2 од функцијата на зглобот)	8%
125. Ендопротеза на лактот или на рачниот зглоб	20%
126. Анкилоза на подлактицата или на рачен зглоб	10%
127. Намалена ротација на подлактицата (пронација и супинација) по скршеница во предел на лактот , РТГ верифицирана	3 %
128. Намалена подвижност на рачниот зглоб после скршеница на зглобните тела РТГ	4%

доказана и со ограничена функција на зглобот	
129. Ендопротеза на чунестата коска и/или os lunatum (месечеста коска)	15%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

1. Дисторзии на зглобови не се опфатени со осигурување.
Нормалната функција на лакотниот зглоб е (важи за точка 124)
- Екстензија (0 степени)
- Флексија (145 степени)

ПРСТИ	
130. Потполна вкочанетост на сите прсти од едната рака	40%
131. Потполна вкочанетост на целиот палец	12%
132. Потполна вкочанетост на целиот показалец	7%
133. Потполна вкочанетост на средниот, домалиот и малиот прст:	
а) целиот среден прст	5%
б) домалиот или малиот прст, за секој	2%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

1. За потполна вкочанетост на еден зглоб, на палецот се определува половина, а за потполна вкочанетост на еден зглоб на другите прсти се определува третина од инвалидитетот определен за загуба на тој прст.
2. Збирот на процентот на вкочанетост на одделни зглобови на еден прст не може да биде поголем од процентот определен за потполна вкочанетост на тој прст.
3. Вкупниот инвалидитет за повреда на прстите не може да изнесува повеќе од инвалидитетот за загуба на дланка.
4. Дисторзии на зглобови не се опфатени со осигурување.
5. За последици на повреда на прстите, инвалидитетот се одредува без примена на точка 5 од воведните напомени.

134. Неправилно зараснат Бенетов прелом на палецот	1,5%
135. Неправилно зараснато скршување на метакарпална коска (скршеница зарасната со дислокација која влијае на функцијата на зглобот)	1%
136. Намалена подвижност на дисталниот или базалниот зглоб на палецот.	2,5%
137. Намалена подвижност на поодделни зглобови на показалецот.	2%
138. Намалена подвижност на одделни зглобови на средниот, малиот и домалиот прст	1%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

1. Вкупниот инвалидитет по точките 136, 137 и 138 не може да изнесува повеќе од инвалидитетот за потполна вкочанетост на истиот прст.
2. За оценка по точките од оваа глава задолжително е на осигурувачот да му се достават РТГ снимки на увид

XV. НОЗЕ	
139. Загуба на двете натколеници	100%
140. Ексартикулација на нога во колк	70%
141. Загуба на натколеница во горната третина, осакатениот бут непогоден за протеза	60%
142. Загуба на натколеница под горната третина	50%
143. Загуба на двете потколеници, осакатени делови погодни за протеза	80%
144. Загуба на потколеница, осакатениот дел под 6 см	45%
145. Загуба на потколеница, осакатениот дел преку 6 см	40%
146. Загуба на двете стапала	80%
147. Загуба на едно стапало	35%
148. Загуба на стапало во Шопартова линија	35%
149. Загуба на стапало во Лисфранова линија	30%
150. Трансметатарзална ампулација	25%
151. Загуба на првата или петтата метатарзална коска	5%
152. Загуба на втората, третата и четвртата метатарзална коска, за секоја	2,5 %
153. Загуба на сите прсти на стапалото на една нога	20%

154. Загуба на палецот на стапалото:	
а) загуба на крајното членче на палецот	3%
б) загуба на целиот палец	6%
155. Загуба на целиот 2-5 (од втор до петти) прст на ногата , за секој прст	2%
156. Делумна загуба на дел од 2-5 (од втор до петти) прст на ногата за секој прст	1%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

Вкочанетост на интерфалангеалните зглобови на 2-5 (од втор до петти) прст во испружена положба или намалена подвижност на овие зглобови не претставува инвалидитет.

157. Потполна вкочанетост на колкот во функционално поволна положба	25%
158. Потполна вкочанетост на колкот во функционално не поволна положба	35%
159. Потполна вкочанетост на двата колка	60%
160. Ендопротеза на колкот	27%
161. Намалена подвижност на зглобот на колкот по скршеница или луксација на зглобните тела, РТГ докажана и со ограничена функција на зглобот	
а) во лесен степен (до 1/2 од функцијата на зглобот)	5%
б) во силен степен (над 1/2 од функцијата на зглобот)	10%
162. Неправилно зараната скршеница на бутната коска со ангулација во varus, valgus позиција над 20 степени	8%
163. Хроничен остеомиелитис на коските на долните екстремитети со фистула посттрауматична	9%
164. Скратување на ногата поради кршење:	
а) 4,1 - 6 см	10%
б) преку 6 см	17%
165. Деформирачка артроза на колкот или коленото после повреда на зглобните тела која предизвикува намалена подвижност за повеќе од 2/3 од опсегот на движење и со рентгенолошка верификација споредено со здравиот колк или колено	15%
166. Намалена подвижност на зглобот на коленото, по скршеница на зглобните тела, или по луксација, компарирано со здравото колено, РТГ докажана и со ограничена функција на зглобот:	
а) во лесен степен (до 1/2 од функцијата на зглобот)	4%
б) во силен степен (над 1/2 од функцијата на зглобот)	8%
167. Разнишаност на коленото по руптура на предниот и заден лигаментарен апарат споредена со здравото колено, верифицирано со магнетна резонанца и со потреба за постојано носење на ортопедско помагало	5%
168. Ендопротеза на коленото	27%
169. Вкочанетост на коленото:	
а) во функционално поволна положба (до 10 степени флексија)	20%
б) во функционално неповолна положба	30%
170. Оштетување на менискусот со рецидивирачки пречки потврдено со арторскопија или состојба по оперативно отстранување на менискусот со изворна медицинска документација добиена во рок од 24 часа по повредата.	2%
171. Функционални пречки по отстранување на чашката:	
а) парцијално отстранета чашка	5%
б) тотално отстранета чашка	10%
172. Неправилно зарасната скршеница на потколеницата со valgus, varus или recurvatum деформација, споредено со здравата потколеница:	
а) од 5 до 15 степени	4%
б) преку 15 степени	9%
173. Анкилоза на скоковиот зглоб	10%
174. Намалена подвижност на скоковиот зглоб по скршеница на зглобните тела, РТГ докажана и со ограничена функција на зглобот	4%
175. Ендопротеза на скоковиот зглоб	20%
176. Трауматично проширување на малеоларната, бималеоларна, трималеоларна вилушка на стапалото компарирано со здравото стапало	4%
177. Состојба после хируршки оперативно третирана руптура на Ахилова тетива со изворна медицинска документација	2%

178. Деформација на стапалото, со скршеници на коските: pes eskavatus, pes planovalgus, pes varus, pes equinus vo silen stepen:	5%
179. Деформација на калканеусот по компресивно кршење	4%
180. Деформација на талусот по кршење со деформиращка артроза	4%
181. Деформација на метатарзус после скршеница на метатарзалните коски, за секоја метатарзална коска по1%	1%
182. Вкочанетост на основниот или крајниот зглоб на палецот на стопалото	1%
183. Деформација или анкилоза на 2 до 5 прст на ногата во свиена положба (digitus flexus) за секој прст	1%
184. Големи белези на петата или табанот по повреда на меките делови со:	
а) површина до 30% од табанот	1 %
б) површина преку 30% од табанот	5 %
185. Парализа на n.ishiadicus	36%
186. Парализа на n.femoralis	27%
187. Парализа на n.tibialis	22%
188. Парализа на n.peroneus	22%
189. Парализа на n.gluteus	8 %

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

- Нормална функција на зглобот на колкот (важи за точка 161)
 - Флексија со испружено колено (0-80 степени)
 - Флексија со свиткано колено (0-110 степени)
 - Екстензија (0-20 степени)
 - Абдукција (0-45 степени)
 - Аддукција (0-30 степени)
 - Внатрешна ротација (0-45 степени)
 - Надворешна ротација (0-45 степени)
- Нормална функција на зглобот на коленото (важи за точка 166)
 - Екстензија (0 степени)
 - Флексија (0-130 степени)
- За пареза на нервите на нозете се определува максимално до 2/3 од процентот определен за парализа на соодветниот нерв.
- За случаите кои спаѓаат од точка 185-189 се определува инвалидитетот по завршеното лекување но не порано од 2 години по повредата, со верификација ЕМГ не постара од 3 месеци.
- Дисторзии на зглобови не се опфатени со осигурување.
- За псевдоартроза на бедрената коска и вратот на бедрената коска не се одредува инвалидитет
- При определување на инвалидитет под точка 167, се исклучуваат сите повреди на коленото по кои е направена оперативна интервенција на лигаментопластика на предниот или задниот вкрстен лигамент, парцијалните руптури на вкрстените лигаменти, повреди на колатерални лигаменти и капсулата на зглобот, како и лезиите на менискуси.

Посебните услови за комбинирано осигурување на трговски друштва -бизнис комплет, се донесени од Управниот одбор на Акционерското друштво за осигурување ЕУРОЛИНК - Скопје, на 9-тата редовна седница одржана на ден 13.03.2015 година, со Одлука број 0202- 2615/3 со примена од 16.03.2015 година и измените и дополнувањата донесени од Управниот одбор: на Управниот одбор 56-тата редовна седница одржана на ден 30.04.2018 година, со Одлука број 0202- 5474/3 со примена од 02.05.2018 година.